การบริหารความปลอดภัยในสถานศึกษาของโรงเรียนบ้านทับวัง สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชุมพร

พีรศิลป์ แย้มแก้ว[1*] , นิรันดร์ สุธีนิรันดร์[1] และ สรายุทธ์ เศรษฐขจร[1]

[1]สาขาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา
*6763104117@bsru.ac.th

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาระดับการบริหารความปลอดภัยในสถานศึกษาของโรงเรียนบ้านทับวัง และ 2) ศึกษาแนวทางการพัฒนาการบริหารความปลอดภัยในสถานศึกษาของโรงเรียนบ้านทับวัง สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชุมพร ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ครูโรงเรียนบ้านทับวัง สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชุมพร ปีการศึกษา 2568 จำนวน 30 คน และผู้ให้ข้อมูลในการสัมภาษณ์ นี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต 2 จำนวน 3 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย แบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ซึ่งมีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) เท่ากับ 1.00 ทุกข้อ มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.939 และแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สำหรับข้อมูลเชิงคุณภาพวิเคราะห์ด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า 1. ระดับการบริหารความปลอดภัยในสถานศึกษาของโรงเรียนบ้านทับวัง สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชุมพร โดยรวมทั้ง 4 ด้าน อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านความปลอดภัยจากการใช้ความรุนแรงของมนุษย์ มีค่าเฉลี่ยสูงสุดอยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมา คือ ด้านความปลอดภัยจากอุบัติเหตุ และด้านความปลอดภัยจากผลกระทบทางสุขภาวะทางกายและทางจิตใจ ส่วนด้านความปลอดภัยจากการถูกละเมิดสิทธิ์ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดตามลำดับ 2. แนวทางการพัฒนาการบริหารความปลอดภัยในสถานศึกษาของโรงเรียนบ้านทับวัง พบว่า รวมทั้งสิ้น 20 แนวทาง ประกอบด้วย ด้านความปลอดภัยจากการใช้ความรุนแรงของมนุษย์ โดยการบูรณาการเรื่องพลเมืองดิจิทัลและระบบแจ้งเหตุลับนิรนามร่วมกับเครือข่ายนักเรียนอาสา ด้านความปลอดภัยจากอุบัติเหตุ โดยการยกระดับโครงสร้างพื้นฐาน ตรวจเช็กระบบไฟฟ้าทุก 6 เดือน ติดตั้งระบบตัดไฟอัตโนมัติคู่กับการซ้อมแผนเผชิญเหตุ ด้านความปลอดภัยจากการถูกละเมิดสิทธิ์ โดยการพัฒนาระบบรับเรื่องร้องเรียนผ่านเทคโนโลยี Line OA และแต่งตั้งครูที่ไว้วางใจเป็นผู้ตรวจการสิทธิ์ ตลอดจนด้านความปลอดภัยจากผลกระทบทางสุขภาวะทางกายและทางจิตใจ โดยการสร้างระบบเฝ้าระวังมลภาวะฝุ่น PM 2.5 ผ่านระบบธงสี การจัดทำห้องเรียนปลอดฝุ่น และการจัดพื้นที่ปลอดภัยทางอารมณ์ร่วมกับเครือข่ายสาธารณสุขเพื่อส่งเสริมสุขภาวะของผู้เรียนอย่างยั่งยืน

คำสำคัญ: การบริหารความปลอดภัยในสถานศึกษา โรงเรียนบ้านทับวัง

School Safety Management of Ban Thap Wang School under Chumphon Provincial Administrative Organization

Peerasin Yaemkaew[1*], Niran Sutheeniran[1] and Sarayuth Sethakhajorn[1]

[1]Program in Educational Administration, Faculty of Education, Bansomdejchaopraya Rajabhat University
*6763104117@bsru.ac.th

Abstract

The purposes of this research were to 1) study the level of school safety management at Ban Thap Wang School and 2) study guidelines for developing school safety management at Ban Thap Wang School under Chumphon Provincial Administrative Organization. The population used in the quantitative research consisted of 30 teachers of Ban Thap Wang School under Chumphon Provincial Administrative Organization in the 2025 academic year. The key informants for the qualitative interview included 3 school administrators under the Chumphon Primary Educational Service Area Office 2. The research instruments comprised a 5-point Likert scale questionnaire with an Index of Item-Objective Congruence (IOC) of 1.00 for all items and a total reliability of 0.939, along with a semi-structured interview. Quantitative data were analyzed using percentage, mean, and standard deviation, while qualitative data were analyzed using content analysis.

The research results revealed that: 1. The overall level of school safety management at Ban Thap Wang School under Chumphon Provincial Administrative Organization across all four aspects was at a high level. When considered individually, safety from human violence had the highest mean score at the highest level, followed by safety from accidents and safety from physical and mental health impacts, while safety from rights violations had the lowest mean score respectively. 2. The guidelines for developing school safety management consisted of a total of 20 guidelines. These included cultivating digital citizenship and implementing anonymous reporting systems in collaboration with student volunteer networks to prevent human violence; elevating infrastructure safety, inspecting electrical systems every 6 months, and installing automatic circuit breakers alongside emergency drills to reduce accidents; developing rights protection channels via Line OA technology and appointing trusted teachers as rights inspectors to prevent rights violations; and establishing environmental monitoring systems for PM 2.5 using color-coded flags, creating dust-free classrooms, and developing emotional safe zones with public health networks to sustainably promote student well-being.

Keywords: School Safety Management, Ban Thap Wang School

บทนำ

ภายใต้กระแสการเปลี่ยนแปลงของโลกในศตวรรษที่ 21 ซึ่งมีลักษณะผันผวน ซับซ้อน และเต็มไปด้วยความไม่แน่นอน การจัดการศึกษาในปัจจุบันมิได้มุ่งเน้นเพียงการพัฒนาความรู้ ความสามารถทางวิชาการ และทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 เท่านั้น หากแต่ให้ความสำคัญอย่างยิ่งต่อสวัสดิภาพและความปลอดภัยของผู้เรียน ครู และบุคลากรทางการศึกษา ความปลอดภัยในสถานศึกษาจึงถือเป็นปัจจัยพื้นฐานที่ส่งผลโดยตรงต่อคุณภาพการเรียนรู้และพัฒนาการของผู้เรียน หากสถานศึกษาขาดระบบการบริหารจัดการความปลอดภัยที่มีประสิทธิภาพ ผู้เรียนอาจเกิดความวิตกกังวล ความหวาดกลัว และส่งผลกระทบเชิงลบต่อพัฒนาการทั้งด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ และสังคมอย่างรุนแรง ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Secretariat of the Education Council (2021) [1] รัฐบาลไทยได้ให้ความสำคัญกับการพัฒนาความปลอดภัยในระบบการศึกษาอย่างต่อเนื่อง โดยยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2561–2580) ได้กำหนดแนวทางการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ โดยมุ่งเน้นให้สถานศึกษาเป็นพื้นที่ปลอดภัยสำหรับนักเรียน ครู และบุคลากร ส่งเสริมการพัฒนามาตรการป้องกันและการรับมือภาวะฉุกเฉิน ตลอดจนการสร้างการเรียนรู้ด้านความปลอดภัยแก่ทุกภาคส่วนในสถานศึกษา นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม ซึ่งให้ความสำคัญกับความปลอดภัยของผู้เรียนทุกกลุ่ม โดยเฉพาะกลุ่มเปราะบาง พร้อมทั้งส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนในการดูแลความปลอดภัยในโรงเรียนตามแนวทางของ Office of the National Strategy Secretariat (2018) [2] ขณะเดียวกัน แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566–2570) ได้เน้นย้ำการเสริมสร้างขีดความสามารถของประเทศในการรับมือกับความเสี่ยงและการเปลี่ยนแปลงรูปแบบใหม่ อาทิ การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ โรคระบาด และภัยคุกคามทางไซเบอร์ รวมถึงการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและกลไกเชิงสถาบันที่เอื้อต่อการเปลี่ยนผ่านสู่ยุคดิจิทัล ซึ่งล้วนมีความเกี่ยวข้องโดยตรงกับการสร้างระบบความปลอดภัยในสถานศึกษาให้มีความเข้มแข็งและยั่งยืน ดังที่ Office of the National Economic and Social Development Council (2023) [3] ได้ระบุไว้

นโยบายกระทรวงศึกษาธิการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568–2569 ภายใต้แนวคิด “เรียนดี มีความสุข” ได้ตอกย้ำความสำคัญของการสร้างสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัยในสถานศึกษา ลดภาระและความกังวลด้านความปลอดภัยของนักเรียน ผู้ปกครอง และครู พร้อมทั้งส่งเสริมกระบวนการสร้างความปลอดภัยในสถานศึกษาอย่างรอบด้านทุกมิติ เพื่อให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้อย่างมีความสุขและเต็มศักยภาพ สอดคล้องตามกรอบนโยบายของ Ministry of Education (2025) [4] สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งเป็นหน่วยงานหลักในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของประเทศ ได้กำหนดแนวทางการพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐานวิถีใหม่ วิถีคุณภาพ ในช่วงปีงบประมาณ พ.ศ. 2564–2565 โดยมุ่งเน้น 4 ด้านสำคัญ ได้แก่ ด้านความปลอดภัย ด้านโอกาส ด้านคุณภาพ และด้านประสิทธิภาพ ทั้งนี้ ได้ให้ความสำคัญกับการเสริมสร้างความปลอดภัยของผู้เรียน การสร้างภูมิคุ้มกัน การปลูกฝัง ป้องกัน และแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา ตลอดจนการจัดให้มีระบบติดตามดูแล และช่วยเหลือผู้เรียนอย่างเป็นระบบ รวมถึงการพัฒนาองค์ความรู้ในการรับมือกับภัยคุกคาม 4 กลุ่ม และการใช้ระบบ OBEC Safety Center เป็นกลไกในการรับเรื่องร้องเรียนและดูแลความปลอดภัยของผู้เรียน ครู และบุคลากรทางการศึกษา พร้อมทั้งการปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐานทางกายภาพของสถานศึกษาให้เป็นพื้นที่ปลอดภัย อบอุ่น และเอื้อต่อการเรียนรู้ตามแนวทางดำเนินงานของ Office of the Basic Education Commission (2021) [5] อย่างไรก็ตาม สถานการณ์ด้านความปลอดภัยในสถานศึกษาปัจจุบันยังคงเผชิญกับความท้าทายและภัยคุกคามที่มีความหลากหลายและทวีความรุนแรงมากขึ้น ไม่ว่าจะเป็นความรุนแรงในรูปแบบต่าง ๆ เช่น การกลั่นแกล้งรังแก การล่วงละเมิดทางเพศ ปัญหายาเสพติด อุบัติเหตุภายในโรงเรียน ตลอดจนภัยพิบัติทางธรรมชาติ ข้อมูลจากกระทรวงสาธารณสุขสะท้อนให้เห็นว่าในแต่ละปีมีเด็กและเยาวชนได้รับอันตรายจากอุบัติเหตุและอุบัติภัยภายในโรงเรียนจนถึงขั้นเสียชีวิตหรือพิการเป็นจำนวนมาก ซึ่งได้รับการรายงานโดย Ministry of Public Health (2022) [6] ด้วยเหตุนี้ กระทรวงศึกษาธิการจึงได้กำหนดนโยบายความปลอดภัยในสถานศึกษาเป็นวาระเร่งด่วน โดยจัดตั้งศูนย์ความปลอดภัยกระทรวงศึกษาธิการ (MOE Safety Center) และกำหนดขอบข่ายความ

ปลอดภัย 4 ด้าน เพื่อให้สถานศึกษากมีกลไกในการเฝ้าระวัง ป้องกัน และแก้ไขปัญหาได้อย่างทันท่วงทีตามระเบียบหลักเกณฑ์ของ Ministry of Education (2022) [7]

โรงเรียนบ้านทับวัง ตั้งอยู่ในตำบลบ้านควน อำเภอหลังสวน จังหวัดชุมพร มีลักษณะภูมิประเทศเป็นที่ราบเชิงเขา ล้อมรอบด้วยพื้นที่ป่าและมีแม่น้ำธัมมังไหลผ่าน ซึ่งเป็นแหล่งน้ำสำคัญในการดำรงชีพและประกอบอาชีพเกษตรกรรมของประชาชนในชุมชน โดยโรงเรียนได้ถ่ายโอนภารกิจการจัดการศึกษาไปสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชุมพรตั้งแต่ปี พ.ศ. 2550 การบริหารงานภายใต้สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีจุดเด่นด้านความคล่องตัวในการจัดสรรงบประมาณและการสนับสนุนจากชุมชน อย่างไรก็ตาม โรงเรียนเปิดสอนตั้งแต่ระดับอนุบาลจนถึงระดับมัธยมศึกษาปีที่ 6 และมีนักเรียนมากกว่า 580 คน ทำให้การบริหารความปลอดภัยจำเป็นต้องครอบคลุมความเสี่ยงและความต้องการที่แตกต่างกันตามช่วงวัยของผู้เรียนตามข้อเท็จจริงในบริบทของ Ban Thap Wang School (2025) [8] จากการศึกษาบริบทการจัดการศึกษาของโรงเรียนบ้านทับวัง พบว่าแม้ผู้บริหารจะใช้หลักการบริหารแบบมีส่วนร่วมและมีคณะกรรมการสถานศึกษาที่เข้มแข็ง แต่ยังมีความจำเป็นต้องพัฒนาระบบและสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อใช้ในการจัดการข้อมูลด้านความปลอดภัย การแจ้งเหตุ และการติดตามช่วยเหลืออย่างเป็นระบบ อีกทั้งสภาพแวดล้อมทางกายภาพที่เป็นพื้นที่ป่าและเชิงเขายังอาจก่อให้เกิดความเสี่ยงจากสัตว์มีพิษและอุบัติภัยทางธรรมชาติ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดการบริหารความปลอดภัยในสถานศึกษาที่ต้องคำนึงถึงบริบทพื้นที่และปัจจัยเสี่ยงเฉพาะด้านของ Secretariat of the Education Council (2021) [1] การบริหารความปลอดภัยจึงต้องอาศัยกระบวนการที่ชัดเจน ครอบคลุม และสอดคล้องกับบริบทพื้นที่ ผ่านมาตรการ “3 ป” ได้แก่ การป้องกัน การปลูกฝัง และการปราบปราม เพื่อสร้างความเชื่อมั่นให้แก่ผู้เรียน ผู้ปกครอง และชุมชนว่าสถานศึกษาจะเป็นพื้นที่ปลอดภัยอย่างยั่งยืนตามทิศทางของ Ministry of Education (2023) [9] ด้วยเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความสนใจศึกษาการบริหารความปลอดภัยในสถานศึกษาของโรงเรียนบ้านทับวัง เพื่อวิเคราะห์สภาพการดำเนินงานตามขอบข่ายความปลอดภัย 4 ด้านของกระทรวงศึกษาธิการ และนำผลการวิจัยไปพัฒนาเป็นแนวทางในการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการความปลอดภัยให้สอดคล้องกับบริบทเฉพาะของโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชุมพร อันจะเป็นประโยชน์ต่อการวางแผนเชิงกลยุทธ์และการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาในอนาคตอย่างยั่งยืน

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการบริหารความปลอดภัยในสถานศึกษาของโรงเรียนบ้านทับวัง สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชุมพร
2. เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาการบริหารความปลอดภัยในสถานศึกษาของโรงเรียนบ้านทับวัง สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชุมพร

วิธีดำเนินการวิจัย

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาระดับการบริหารความปลอดภัยในสถานศึกษาของโรงเรียนบ้านทับวัง สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชุมพร

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูโรงเรียนบ้านทับวัง สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชุมพร ปีการศึกษา 2568 จำนวน 30 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารความปลอดภัยในสถานศึกษาของโรงเรียนบ้านทับวัง สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชุมพร โดยผู้วิจัยประยุกต์ใช้ตามแนวคิดความปลอดภัยในสถานศึกษาของ Ministry of Education (2023) [9] มาเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัยใน 4 ด้าน ประกอบด้วย

ด้านความปลอดภัยจากการใช้ความรุนแรงของมนุษย์ ด้านความปลอดภัยจากอุบัติเหตุ ด้านความปลอดภัยจากการถูกละเมิดสิทธิ์ และด้านความปลอดภัยจากผลกระทบทางสุขภาวะทางกายและทางจิตใจ ซึ่งมีการจำแนกโครงสร้างแบบสอบถามออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามสถานภาพทั่วไป ได้แก่ เพศ อายุ และระดับการศึกษา

ตอนที่ 2 แบบประเมินการบริหารความปลอดภัยในสถานศึกษา 4 ด้าน แบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ มีจำนวนข้อคำถามรวมทั้งฉบับจำนวน 83 ข้อ ประกอบด้วยองค์ประกอบ 4 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านความปลอดภัยจากการใช้ความรุนแรงของมนุษย์ จำนวน 18 ข้อ 2) ด้านความปลอดภัยจากอุบัติเหตุ จำนวน 22 ข้อ 3) ด้านความปลอดภัยจากการถูกละเมิดสิทธิ์ จำนวน 21 ข้อ และ 4) ด้านความปลอดภัยจากผลกระทบทางสุขภาวะทางกายและทางจิตใจ จำนวน 22 ข้อ ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scales) ตามแนวคิดของลิเคอร์ท (Likert Scalek) 5 ระดับ โดยมีเกณฑ์การให้คะแนน มีดังนี้

ระดับ 5 หมายถึง มีการจัดการอยู่ในระดับมากที่สุด
ระดับ 4 หมายถึง มีมีการจัดการอยู่ในระดับมาก
ระดับ 3 หมายถึง มีการจัดการอยู่ในระดับปานกลาง
ระดับ 2 หมายถึง มีการจัดการอยู่ในระดับน้อย
ระดับ 1 หมายถึง มีการจัดการอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ขั้นตอนการสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ

1. ศึกษาเอกสาร ตำรา แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารความปลอดภัยในสถานศึกษา เพื่อนำมาใช้เป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย

2. วิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูลเพื่อกำหนดโครงสร้างและขอบเขตเนื้อหาของแบบสอบถามให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์การวิจัย

3. สร้างแบบสอบถามตามกรอบแนวคิดการวิจัยและองค์ประกอบของการบริหารความปลอดภัยในสถานศึกษา 4 ด้าน ได้แก่ 1) ความปลอดภัยจากการใช้ความรุนแรงของมนุษย์ 2) ความปลอดภัยจากอุบัติเหตุ 3) ความปลอดภัยจากการถูกละเมิดสิทธิ์ 4) ความปลอดภัยจากผลกระทบทางสุขภาวะทางกายและทางจิตใจ

4. นำแบบสอบถามเสนอผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบความถูกต้องและความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา แล้วนำผลมาคำนวณค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC: Index of Objective Congruence) เลือกข้อคำถามที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไป โดยมีค่า IOC เท่ากับ 1.00 ทุกข้อ

5. ปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญเป็นฉบับสมบูรณ์

6. นำแบบสอบถามที่มีการปรับปรุง แก้ไขสมบูรณ์แล้ว ไปทดลองใช้ (Try-Out) กับครูและบุคลากรทางการศึกษาโรงเรียนวัดประสาทนิกร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต 2 จำนวน 30 คน แล้วหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามโดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach’s Alpha Coefficient) พบว่า มีค่าความเชื่อมั่นรายด้าน ประกอบด้วย 1) ด้านความปลอดภัยจากการใช้ความรุนแรงของมนุษย์ เท่ากับ 0.956 2) ด้านความปลอดภัยจากอุบัติเหตุ เท่ากับ 0.947 3) ด้านความปลอดภัยจากการถูกละเมิดสิทธิ์ เท่ากับ 0.923 4) ด้านความปลอดภัยจากผลกระทบทางสุขภาวะทางกายและทางจิตใจ เท่ากับ 0.929 และมีค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามรวมทั้งฉบับเท่ากับ 0.939

7. นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบคุณภาพ ด้านความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาและความเชื่อมั่น ไปใช้กับครูโรงเรียนบ้านทับวัง สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชุมพร ปีการศึกษา 2568 จำนวน 30 คน

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมเครื่องมือ ในการวิจัยครั้งนี้ได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอนดังนี้

1. นำหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา ไปขอความร่วมมือจากผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านทับวัง สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชุมพร เพื่อแจกแบบสอบถามให้แก่ ครูและบุคลากรทางการศึกษาของโรงเรียนบ้านทับวัง สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชุมพร ปีการศึกษา 2568 จำนวน 30 คน เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูล

2. ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลโดยแจกแบบสอบถามด้วยตนเองจำนวน 30 ฉบับ

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลที่ได้จากการบริหารความปลอดภัยในสถานศึกษาของโรงเรียนบ้านทับวัง สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชุมพรครั้งนี้ ผู้วิจัยนำมาวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป (SPSS) ดังนี้

1. วิเคราะห์สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย เพศ ประสบการณ์ทำงาน และตำแหน่ง โดยใช้ค่าความถี่และร้อยละ

2. วิเคราะห์ระดับการบริหารความปลอดภัยในสถานศึกษาของโรงเรียนบ้านทับวัง สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชุมพร ใน 4 ด้าน ได้แก่ 1) ความปลอดภัยจากการใช้ความรุนแรงของมนุษย์ 2) ความปลอดภัยจากอุบัติเหตุ 3) ความปลอดภัยจากการถูกละเมิดสิทธิ์ 4) ความปลอดภัยจากผลกระทบทางสุขภาวะทางกายและทางจิตใจ โดยใช้ค่าเฉลี่ย (μ) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) ซึ่งมีเกณฑ์การแปลความหมายของค่าเฉลี่ยตามแนวคิดของ Boonchom Srisa-ard (2017) [10] ดังนี้

ค่าเฉลี่ย	4.51 – 5.00	หมายถึง	มีการจัดการอยู่ในระดับมากที่สุด
ค่าเฉลี่ย	3.51 – 4.50	หมายถึง	มีการจัดการอยู่ในระดับมาก
ค่าเฉลี่ย	2.51 – 3.50	หมายถึง	มีการจัดการอยู่ในระดับปานกลาง
ค่าเฉลี่ย	1.51 – 2.50	หมายถึง	มีการจัดการอยู่ในระดับน้อย
ค่าเฉลี่ย	1.00 – 1.50	หมายถึง	มีการจัดการอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ขั้นตอนที่ 2 แนวทางการพัฒนาการบริหารความปลอดภัยในสถานศึกษาของโรงเรียนบ้านทับวัง สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชุมพร

ผู้ให้ข้อมูล

ผู้ให้ข้อมูลในการสัมภาษณ์ในครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต 2 จำนวน 3 คน โดยผู้วิจัยได้กำหนดคุณสมบัติของผู้ให้ข้อมูล ดังนี้

1. เป็นผู้บริหารสถานศึกษาที่ดำรงตำแหน่งในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ซึ่งมีบริบทเชิงโครงสร้างและสภาพแวดล้อมใกล้เคียงกับโรงเรียนบ้านทับวัง

2. มีวุฒิการศึกษา ระดับปริญญาโท สาขาการบริหารการศึกษาขึ้นไป

3. มีประสบการณ์ทางด้านการบริหาร 2 ปีขึ้นไป

4. เป็นผู้ที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญ หรือมีผลงานเชิงประจักษ์ด้านการบริหารจัดการความปลอดภัยในสถานศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi-Structured Interview) เกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาการบริหารความปลอดภัยในสถานศึกษาของโรงเรียนบ้านทับวัง สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชุมพร

ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ

นำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามมาวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย โดยนำผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ซึ่งค่าเฉลี่ยที่มีค่าน้อย แปลว่า มีความสำคัญสูงที่ต้องได้รับความสนใจในการพัฒนามากกว่าที่มีค่าเฉลี่ยมาก จึงนำหัวข้อที่มีค่าเฉลี่ยที่มีค่าน้อยที่สุดมาสร้างเป็นแบบสัมภาษณ์ เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ เพื่อพิจารณาตรวจแก้ไขเนื้อหาและข้อเสนอแนะ

และสำนวนภาษาที่ใช้ตลอดจนความถูกต้องเหมาะสมตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย แล้วนำแบบสัมภาษณ์ไปใช้เก็บข้อมูลเรื่อง การบริหารความปลอดภัยในสถานศึกษาของโรงเรียนบ้านทับวัง สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชุมพร

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์ตามลำดับ

1. ผู้วิจัยนำหนังสือขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล จากงานบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา ถึงผู้อำนวยการสถานศึกษาโรงเรียนบ้านทับวัง ประธานกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนบ้านทับวัง ประธานเครือข่ายผู้ปกครองโรงเรียนบ้านทับวัง ผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนบ้านทับวัง ผู้ให้ข้อมูล เพื่อขออนุญาตเข้าเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์

2. ผู้วิจัยดำเนินการสัมภาษณ์ ผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต 2

3. ผู้วิจัยนำแบบสัมภาษณ์ที่ได้มาตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ จากนั้นจึงนำแบบสัมภาษณ์ที่มีความถูกต้องครบถ้วนมาจัดเรียงข้อมูล เพื่อนำมาวิเคราะห์ข้อมูลในขั้นตอนต่อไป

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบสัมภาษณ์นำมาวิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหา (Content Analysis) และสังเคราะห์ข้อมูลเป็นความเรียง

ผลการวิจัย

ตอนที่ 1 ระดับการบริหารความปลอดภัยในสถานศึกษาของโรงเรียนบ้านทับวัง สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชุมพร

ตารางที่ 1 แสดงค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การบริหารความปลอดภัยในสถานศึกษาของโรงเรียนบ้านทับวัง สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชุมพร โดยรวม 4 ด้าน

(N=30)

การบริหารความปลอดภัยในสถานศึกษาของโรงเรียนบ้านทับวัง สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชุมพร		μ	σ	ระดับ	ลำดับ
1	ด้านความปลอดภัยจากการใช้ความรุนแรงของมนุษย์	4.59	0.38	มากที่สุด	1
2	ด้านความปลอดภัยจากอุบัติเหตุ	4.37	0.47	มาก	2
3	ด้านความปลอดภัยจากการถูกละเมิดสิทธิ์	4.13	0.48	มาก	4
4	ด้านความปลอดภัยจากผลกระทบทางสุขภาวะทางกายและทางจิตใจ	4.30	0.48	มาก	3
	รวม	**4.35**	**0.28**	**มาก**	

จากตารางที่ 1 พบว่า การบริหารความปลอดภัยในสถานศึกษาของโรงเรียนบ้านทับวัง สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชุมพร โดยรวมทั้ง 4 ด้าน อยู่ในระดับมาก (μ=4.35) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านความปลอดภัยจากการใช้ความรุนแรงของมนุษย์ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด (μ=4.59) รองลงมา คือ ด้านความปลอดภัยจากอุบัติเหตุ (μ=4.37) ส่วนด้านความปลอดภัยจากการถูกละเมิดสิทธิ์ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด (μ=4.13)

ตอนที่ 2 แนวการบริหารความปลอดภัยในสถานศึกษาของโรงเรียนบ้านทับวัง สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชุมพร

แนวการบริหารความปลอดภัยในสถานศึกษาของโรงเรียนบ้านทับวัง สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชุมพร รวมทั้งสิ้น 20 แนวทาง ประกอบด้วย 1) ด้านความปลอดภัยจากการใช้ความรุนแรงของมนุษย์ จำนวน 5 แนวทาง 2) ด้านความปลอดภัยจากอุบัติเหตุ จำนวน 5 แนวทาง 3) ด้านความปลอดภัยจากการถูกละเมิดสิทธิ์ จำนวน 5 แนวทาง 4) ด้านความปลอดภัยจากผลกระทบทางสุขภาวะทางกายและทางจิตใจ จำนวน 5 แนวทาง โดยมีรายละเอียดแต่ละด้าน ดังนี้

ด้านความปลอดภัยจากการใช้ความรุนแรงของมนุษย์ แนวการบริหารความปลอดภัยในสถานศึกษาของโรงเรียนบ้านทับวัง สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชุมพร ด้านความปลอดภัยจากการใช้ความรุนแรงของมนุษย์ ประกอบด้วย 5 แนวทาง คือ 1) บูรณาการเรื่องพลเมืองดิจิทัลและความเห็นอกเห็นใจ เข้าสู่กระบวนการเรียนรู้เพื่อสร้างทัศนคติการเคารพสิทธิ 2) พัฒนาช่องทางการแจ้งเหตุแบบลับที่ปลอดภัยและจัดตั้งกลุ่มนักเรียนอาสาช่วยสอดส่องทั้งพื้นที่จริงและโลกออนไลน์ 3) ติดตั้งระบบ CCTV ในจุดอับสายตาและประสานความร่วมมือกับหน่วยงานภายนอก (อปพร.) เพื่อดูแลความปลอดภัยโดยรอบ 4) ใช้ฐานข้อมูลคัดกรองระบุตัวนักเรียนกลุ่มเสี่ยงเพื่อนำเข้าสู่กระบวนการให้คำปรึกษาเชิงจิตวิทยาเชิงรุกก่อนเกิดเหตุ 5) ยกระดับมาตรฐานการคุ้มครองสิทธิเด็ก การปกปิดข้อมูลผู้แจ้ง และสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการอยู่ร่วมกันอย่างสันติ

ด้านความปลอดภัยจากอุบัติเหตุ แนวการบริหารความปลอดภัยในสถานศึกษาของโรงเรียนบ้านทับวัง สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชุมพร ด้านความปลอดภัยจากอุบัติเหตุ ประกอบด้วย 5 แนวทาง คือ 1) ตรวจเช็กระบบไฟฟ้าทุก 6 เดือนโดยผู้เชี่ยวชาญพร้อมติดตั้งระบบตัดไฟอัตโนมัติแยกอาคารเพื่อความปลอดภัยสูงสุด 2) จัดทำแผนที่หนีไฟรูปแบบรูปภาพติดตั้งทุกห้องเรียนเพื่อการสื่อสารที่รวดเร็วและเข้าใจง่ายสำหรับเด็กทุกวัย 3) ซ้อมแผนรับมือภัยธรรมชาติอย่างสม่ำเสมอทุกภาคเรียนเพื่อฝึกสติและหน้าที่ของนักเรียน ลดความตื่นตระหนกเมื่อเกิดเหตุจริง 4) เชื่อมต่อระบบเตือนภัยกับเครือข่ายตำบลเพื่อรับข้อมูลแจ้งเตือนล่วงหน้าและประสานงานกับหน่วยงานกู้ภัยในพื้นที่ 5) ส่งเสริมทักษะการปฐมพยาบาลเบื้องต้นให้แก่นักเรียนเพื่อสร้างขีดความสามารถในการดูแลตนเองและช่วยเหลือผู้อื่นในภาวะฉุกเฉิน

ด้านความปลอดภัยจากการถูกละเมิดสิทธิ์ แนวการบริหารความปลอดภัยในสถานศึกษาของโรงเรียนบ้านทับวัง สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชุมพร ด้านความปลอดภัยจากการถูกละเมิดสิทธิ์ ประกอบด้วย 5 แนวทาง คือ 1) พัฒนาช่องทางการสื่อสารและรับเรื่องร้องเรียนผ่านเทคโนโลยีสมัยใหม่ เช่น Line OA ที่ใช้งานง่ายและรักษาความลับขั้นสูงสุดเพื่อสร้างความปลอดภัยให้แก่ผู้แจ้งเหตุ 2) จัดทำสื่อความรู้เรื่องสิทธิเด็กในรูปแบบอินโฟกราฟิกที่เข้าใจง่าย เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนรู้เท่าทันการละเมิดสิทธิ์และทราบถึงสิทธิที่ตนเองพึงได้รับ 3) คัดเลือกบุคลากรที่ได้รับความไว้วางใจจากนักเรียนมาปฏิบัติหน้าที่เป็นผู้ตรวจการสิทธิ์ เพื่อเป็นตัวกลางในการรับฟังปัญหาและให้คำแนะนำอย่างเป็นมิตร 4) จัดตั้งตู้รับเรื่องร้องทุกข์ในจุดที่เป็นส่วนตัวและเข้าถึงได้ง่ายเพื่อลดความกังวลใจของผู้เรียนในการแจ้งเบาะแสหรือร้องเรียนปัญหา 5) ยกระดับมาตรฐานการจัดการเรื่องร้องเรียนด้วยระบบติดตามสถานะที่มีความโปร่งใส พร้อมทั้งกำหนดระยะเวลาตอบกลับและแก้ไขปัญหาที่ชัดเจนเพื่อสร้างความเชื่อมั่นให้แก่นักเรียน

ด้านความปลอดภัยจากผลกระทบทางสุขภาวะทางกายและทางจิตใจ แนวการบริหารความปลอดภัยในสถานศึกษาของโรงเรียนบ้านทับวัง สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชุมพร ด้านความปลอดภัยจากผลกระทบทางสุขภาวะทางกายและทางจิตใจ ประกอบด้วย 5 แนวทาง คือ 1) เฝ้าระวังภัยจากฝุ่น PM 2.5 ด้วยระบบธงสีเตือนภัยและจัดทำห้องเรียนปลอดฝุ่นพร้อมติดตั้งเครื่องฟอกอากาศและพรรณไม้กรองอากาศ 2) รักษาความสะอาดและสุขอนามัยเชิงป้องกันผ่านมาตรการคัดกรอง การทำความสะอาดพื้นที่สัมผัสร่วม และการใช้อุปกรณ์ส่วนตัว 3) ประสานความร่วมมือกับ รพ.สต. ในการแลกเปลี่ยนข้อมูลโรคระบาดและเฝ้าระวังสุขภาพของนักเรียนอย่างใกล้ชิด 4) ให้ความสำคัญกับการดูแลสภาพจิตใจและลดความเครียดสะสมของนักเรียนผ่านกระบวนการให้คำปรึกษาและพื้นที่ปลอดภัยทางอารมณ์ 5) สร้างความรอบรู้ด้านสุขภาพให้แก่นักเรียนเพื่อให้สามารถป้องกันตนเองได้ทั้งภัยจากสิ่งแวดล้อมและโรคระบาด

อภิปรายผล

ตอนที่ 1 การบริหารความปลอดภัยในสถานศึกษาของโรงเรียนบ้านทับวัง สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชุมพร

จากผลการวิจัยเรื่องการบริหารความปลอดภัยในสถานศึกษาของโรงเรียนบ้านทับวัง สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชุมพร พบว่า โดยรวมผลการวิจัยทั้ง 4 ด้าน อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านความปลอดภัยจากการใช้ความรุนแรงของมนุษย์ มีค่าเฉลี่ยสูงสุดอยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมา คือ ด้านความปลอดภัยจากอุบัติเหตุ ส่วนด้านความปลอดภัยจากการถูกละเมิดสิทธิ์ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ทั้งนี้เป็นเพราะว่าโรงเรียนบ้านทับวังภายใต้สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชุมพร มีการกำหนดทิศทางนโยบายการบริหารจัดการสถานศึกษาที่เข้มแข็ง โดยยึดเอาสวัสดิภาพของผู้เรียนเป็นหัวใจสำคัญและจัดเป็นภารกิจเร่งด่วนที่ต้องดำเนินการให้สอดคล้องกับบริบทของพื้นที่ซึ่งมีความเสี่ยงเฉพาะด้าน ผู้บริหารได้ประยุกต์ใช้กระบวนการบริหารจัดการอย่างเป็นระบบผ่านมาตรการ "3 ป" คือ การป้องกัน การปลูกฝัง และการปราบปราม เพื่อเฝ้าระวังและจัดการปัญหาอย่างรอบด้าน โดยในด้านความปลอดภัยจากการใช้ความรุนแรงของมนุษย์ที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดนั้น เกิดจากสถานศึกษามีมาตรการเชิงรุกที่เคร่งครัด โดยเฉพาะการส่งเสริมให้บุคลากรประเมินความเสี่ยงล่วงหน้าต่อภัยจากบุคคล และการวางข้อกำหนดที่ครอบคลุมภัยจากมนุษย์ทุกรูปแบบ อีกทั้งยังมีระบบแจ้งเหตุที่รวดเร็วควบคู่กับการรักษาความลับขั้นสูงสุดเพื่อคุ้มครองผู้แจ้งเหตุ พร้อมทั้งกำจัดจุดเสี่ยงและควบคุมพฤติกรรมการข่มขู่คุกคามภายในโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง สำหรับด้านความปลอดภัยจากอุบัติเหตุที่มีความโดดเด่น เป็นผลจากการวางยุทธศาสตร์ด้านสภาพแวดล้อมทางกายภาพที่ชัดเจน มีการสำรวจและตรวจสอบความมั่นคงของอาคารสถานที่ สนามเด็กเล่น และระบบไฟฟ้าเป็นประจำสม่ำเสมอ เพื่อให้ทุกพื้นที่พร้อมใช้งานและปลอดภัย รวมถึงมีการจัดสรรงบประมาณเพื่อปรับปรุงจุดเสี่ยงทั่วสถานศึกษาเพื่อป้องกันความสูญเสียอย่างยั่งยืน ขณะที่ด้านความปลอดภัยจากผลกระทบทางสุขภาวะทางกายและทางจิตใจ โรงเรียนได้สร้างกลไกการดูแลเชิงจิตสังคมที่เข้มแข็ง ผ่านการสร้างบรรยากาศทางสังคมที่ส่งเสริมความสัมพันธ์เชิงบวกระหว่างครูและนักเรียน และมีระบบคัดกรองสุขภาพรายบุคคลที่ช่วยให้การเฝ้าระวังโรคระบาดและผลกระทบจากสิ่งแวดล้อมมีประสิทธิภาพ ส่วนในด้านความปลอดภัยจากการถูกละเมิดสิทธิ์ที่แม้จะมีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด แต่ยังสะท้อนถึงประเด็นท้าทายสำคัญในการพัฒนาช่องทางร้องเรียนให้นักเรียนเข้าถึงได้ง่ายและมีความเชื่อมั่นในความปลอดภัยของข้อมูล ตลอดจนการเปิดพื้นที่ให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นเพื่อสร้างความไว้วางใจในกระบวนการพิทักษ์สิทธิ์อย่างเป็นธรรมในทุกมิติ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Office of the Basic Education Commission (2021) [5] ที่ระบุว่าการบริหารความปลอดภัยต้องจำแนกขอบข่ายให้ครอบคลุมบริบทความเสี่ยงที่หลากหลายเพื่อให้สถานศึกษาเป็นพื้นที่ที่เอื้อต่อการเรียนรู้ และสอดคล้องกับแนวคิดของ Sunisa Thetkhiao (2022) [11] ที่ว่าการบริหารสถานศึกษาคือกระบวนการวางแผนและจัดกิจกรรมให้มีคุณภาพโดยเปิดโอกาสให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานอย่างเป็นระบบตามมาตรฐาน นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ Natriya Nasri (2024) [12] ที่ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง การบริหารความปลอดภัยในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ ที่พบว่าการบริหารความปลอดภัยในสถานศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับมาก เนื่องจากมีการวางแผนและมาตรการที่เป็นรูปธรรม และสอดคล้องกับงานวิจัยของ Kampanat Nakbua (2022) [13] ที่ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง การศึกษาแนวทางการดำเนินงานรักษาความปลอดภัยของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1 ที่พบว่ามาตรการรักษาความปลอดภัยที่มีประสิทธิภาพเกิดจากการแต่งตั้งบุคลากรดูแลอาคารสถานที่และการสำรวจสภาพแวดล้อมให้พร้อมใช้งานอยู่เสมอ

ตอนที่ 2 แนวทางการพัฒนาการบริหารความปลอดภัยในสถานศึกษาของโรงเรียนบ้านทับวัง สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชุมพร

จากผลการศึกษาแนวทางการพัฒนาการบริหารความปลอดภัยในสถานศึกษาของโรงเรียนบ้านทับวัง สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชุมพร พบว่า การพัฒนาความปลอดภัยที่มีประสิทธิภาพและมีความจำเป็นเร่งด่วนที่สุดใน ด้าน

ความปลอดภัยจากการใช้ความรุนแรงของมนุษย์ คือการมุ่งแก้ปัญหาที่ต้นเหตุด้วยการบูรณาการเนื้อหาความเป็นพลเมืองดิจิทัลและการสร้างความเห็นอกเห็นใจ (Empathy) เพื่อสร้างทัศนคติการเคารพสิทธิผู้อื่น ควบคู่กับการพัฒนาช่องทางแจ้งเหตุแบบนิรนามที่การันตีความลับสูงสุดและจัดตั้งเครือข่ายนักเรียนอาสาช่วยสอดส่องภัยคุกคาม ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Dewey Cornell and Peter Sheras (2016) [14] ที่เน้นย้ำความสำคัญของการประเมินภัยคุกคามล่วงหน้าเชิงรุกมากกว่าการตั้งรับ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ Pachata Norasingh (2025) [15] ในมิติการสร้างความปลอดภัยทางจิตวิทยาและความร่วมมือของภาคีเครือข่ายอย่างมีส่วนร่วม สำหรับประเด็นที่โดดเด่นใน ด้านความปลอดภัยจากอุบัติเหตุ คือการยกระดับมาตรการเชิงกายภาพและสาธารณูปโภคขั้นพื้นฐาน โดยเฉพาะการตรวจสอบระบบไฟฟ้าและสายไฟทุก 6 เดือนโดยผู้เชี่ยวชาญพร้อมติดตั้งระบบตัดไฟอัตโนมัติแยกอาคาร และการจัดทำแผนที่หนีภัยรูปแบบรูปภาพติดตั้งทุกห้องเรียนคู่กับการฝึกซ้อมแผนเผชิญเหตุภัยธรรมชาติทุกภาคเรียนเพื่อสร้างทักษะการเอาตัวรอดในสภาวะฉุกเฉิน สอดคล้องกับแนวคิดของ C. Kenneth Tanner (2009) [16] ที่อธิบายความสัมพันธ์ของการจัดการสภาพแวดล้อมทางกายภาพกับระดับความปลอดภัย และสอดรับกับงานวิจัยของ Kampanat Nakbua (2022) [13] และ Punchita Sombatphoem (2022) [17] ในเรื่องการแต่งตั้งบุคลากรดูแลอาคารสถานที่ให้พร้อมใช้งานอย่างต่อเนื่อง ขณะเดียวกันใน ด้านความปลอดภัยจากการถูกละเมิดสิทธิ์ แนวทางที่สำคัญที่สุดคือการนำเทคโนโลยีสมัยใหม่มาประยุกต์ใช้เป็นช่องทางร้องเรียนที่เข้าถึงง่ายและปลอดภัยอย่างระบบ Line OA ร่วมกับการแต่งตั้งบุคลากรครูที่นักเรียนไว้วางใจทำหน้าที่เป็นผู้ตรวจการสิทธิ์เพื่อคุ้มครองและปกปิดความเป็นส่วนตัวของผู้เรียนอย่างเป็นธรรม สอดคล้องกับแนวคิดของ UNICEF (2021) [18] ที่ระบุว่าการคุ้มครองสิทธิเด็กเป็นหัวใจของความเสมอภาค และสอดคล้องกับงานวิจัยของ Suppanut Subprasert (2025) [19] ในการสร้างระบบควบคุมพิทักษ์สิทธิ์ที่มีระบบติดตามสถานะอย่างโปร่งใส และท้ายที่สุดใน ด้านความปลอดภัยจากผลกระทบทางสุขภาวะทางกายและทางจิตใจ แนวทางที่โดดเด่นคือการวางระบบเฝ้าระวังมลพิษผ่านระบบธงสีเตือนภัยฝุ่น PM 2.5 การจัดทำห้องเรียนปลอดฝุ่น และการประสานความร่วมมือเชิงรุกกับ รพ.สต. ในการแลกเปลี่ยนข้อมูลโรคระบาด ควบคู่ไปกับการจัดพื้นที่ปลอดภัยทางอารมณ์ (Safe Zone) เพื่อลดความเครียดสะสมและเสริมสร้างความเข้มแข็งทางจิตใจให้แก่ผู้เรียน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Erin Suldo et al. (2014) [20] ที่ชี้ว่าความรู้สึกปลอดภัยทางจิตใจส่งผลโดยตรงต่อคุณภาพชีวิตของผู้เรียน อีกทั้งยังสอดรับกับงานวิจัยของ Sattawat Thawinkham (2023) [21] ที่ยืนยันว่าการสร้างความรอบรู้ด้านสุขภาพร่วมกับการสร้างเครือข่ายสาธารณสุขในพื้นที่จะช่วยลดสถิติการเจ็บป่วยและเพิ่มความพร้อมในการเรียนรู้ของนักเรียนได้อย่างมีนัยสำคัญและยั่งยืน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเพื่อการปฏิบัติ

จากผลการวิจัย พบว่า การบริหารความปลอดภัยในสถานศึกษาของโรงเรียนบ้านทับวัง สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชุมพร มีข้อเสนอแนะดังนี้

1. ด้านความปลอดภัยจากการใช้ความรุนแรงของมนุษย์ ผู้บริหารสถานศึกษาควรจะพัฒนาระบบการแจ้งเหตุความรุนแรงและการบูลลี่ ผ่านช่องทางดิจิทัลที่เข้าถึงง่ายและปกปิดข้อมูลผู้แจ้งเป็นความลับขั้นสูงสุด เพื่อสร้างความเชื่อมั่นให้กับนักเรียนในการสะท้อนปัญหาโดยไม่เกรงกลัวผลกระทบ ควบคู่ไปกับการจัดตั้งกลุ่มเครือข่ายสารวัตรนักเรียนอาสาเพื่อช่วยเฝ้าระวังจุดเสี่ยงและพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมในสถานศึกษาอย่างใกล้ชิด

2. ด้านความปลอดภัยจากอุบัติเหตุ ผู้บริหารสถานศึกษาควรจะยกระดับมาตรฐานความปลอดภัยทางกายภาพอย่างเป็นระบบ โดยเฉพาะการตรวจสอบระบบไฟฟ้าและเครื่องใช้ไฟฟ้าในอาคารเรียนทุก 6 เดือนโดยช่างผู้เชี่ยวชาญเพื่อป้องกันอัคคีภัยจากไฟฟ้าลัดวงจร พร้อมทั้งจัดทำแผนผังทางหนีไฟในรูปแบบอินโฟกราฟิกติดตั้งในจุดที่สังเกตง่ายและดำเนินการฝึกซ้อมแผนเผชิญเหตุอย่างสม่ำเสมอทุกภาคเรียนเพื่อให้ผู้เรียนมีทักษะการเอาตัวรอด

3. ด้านความปลอดภัยจากการถูกละเมิดสิทธิ์ ผู้บริหารสถานศึกษาควรจะสร้างกลไกการพิทักษ์สิทธิ์นักเรียนที่เป็นรูปธรรม โดยการแต่งตั้งผู้ตรวจการสิทธิ์ จากครูที่นักเรียนให้ความไว้วางใจ ทำหน้าที่รับเรื่องร้องเรียนในพื้นที่ที่เป็นส่วนตัวและ

เข้าถึงง่าย ตลอดจนจัดทำสื่อประชาสัมพันธ์ให้ความรู้เรื่องสิทธิเด็กอย่างต่อเนื่องเพื่อให้ผู้เรียนรู้เท่าทันและกล้าปกป้องสิทธิ์ของตนเองผ่านระบบที่โปร่งใส

4. ด้านความปลอดภัยจากผลกระทบทางสุขภาวะทางกายและทางจิตใจ ผู้บริหารสถานศึกษาควรจะจัดตั้งระบบเฝ้าระวังภัยจากสิ่งแวดล้อมและฝุ่น PM 2.5 ผ่านระบบธงสีเตือนภัย และจัดทำห้องเรียนปลอดฝุ่นที่ติดตั้งเครื่องฟอกอากาศให้เพียงพอ รวมถึงการประสานความร่วมมือเชิงรุกกับโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล (รพ.สต.) เพื่อคัดกรองสุขภาพ จิตนักเรียนและจัดพื้นที่ปลอดภัยทางอารมณ์ สำหรับให้คำปรึกษาเพื่อลดความเครียดสะสมให้กับผู้เรียน

ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยครั้งต่อไป

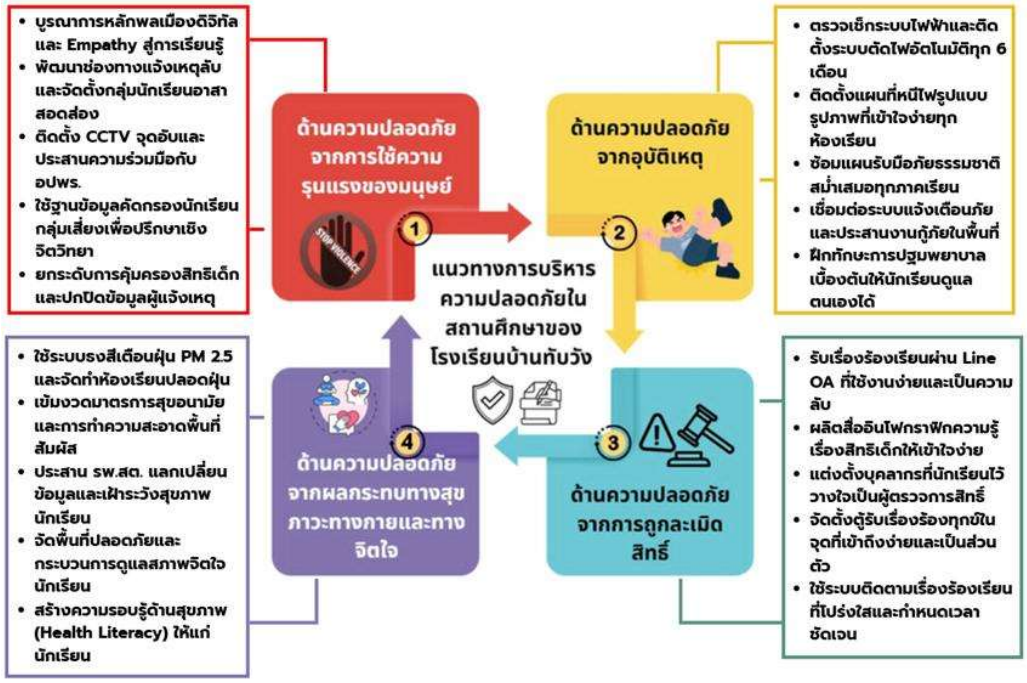
1. ควรมีการศึกษาการบริหารความปลอดภัยในสถานศึกษาของโรงเรียนอื่น ๆ ในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชุมพร เพื่อเปรียบเทียบปัจจัยความสำเร็จและปัญหาอุปสรรคตามบริบทพื้นที่ที่แตกต่างกัน

2. ควรมีการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อรูปแบบการบริหารความปลอดภัยในสถานศึกษาของโรงเรียนบ้านทับวัง สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชุมพร เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำของผู้บริหารกับการมีส่วนร่วมของเครือข่ายภาคประชาชน

3. ควรนำแนวทางการพัฒนาการบริหารความปลอดภัยในสถานศึกษาของโรงเรียนบ้านทับวัง สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชุมพร ไปขยายผลกับโรงเรียนอื่น ๆ ที่มีความสนใจ เพื่อพัฒนาเป็นรูปแบบการบริหารจัดการความปลอดภัยที่เป็นมาตรฐานเดียวกันในระดับจังหวัด

องค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัย

ผู้วิจัยได้นำเสนอองค์ความรู้แนวทางการพัฒนาการบริหารความปลอดภัยในสถานศึกษาของโรงเรียนบ้านทับวัง สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชุมพร ดังนี้

ภาพที่ 1 แผนภาพแสดงแนวทางการพัฒนาการบริหารความปลอดภัยในสถานศึกษาของโรงเรียนบ้านทับวัง สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชุมพร

สรุปผล

1. ผลการศึกษาระดับการบริหารความปลอดภัยในสถานศึกษาของโรงเรียนบ้านทับวัง พบว่า ระดับการบริหารความปลอดภัยในสถานศึกษาของโรงเรียนบ้านทับวัง สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชุมพร โดยภาพรวมทั้ง 4 ด้าน อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านความปลอดภัยจากการใช้ความรุนแรงของมนุษย์ มีค่าเฉลี่ยสูงสุดอยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมา คือ ด้านความปลอดภัยจากอุบัติเหตุ และด้านความปลอดภัยจากผลกระทบทางสุขภาวะทางกายและทางจิตใจ ส่วนด้านความปลอดภัยจากการถูกละเมิดสิทธิ์ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดตามลำดับ

2. ผลการศึกษาวิจัยพบแนวทางการพัฒนาการบริหารความปลอดภัยในสถานศึกษาของโรงเรียนบ้านทับวัง ที่มีความครอบคลุมและเชื่อมโยงกันอย่างเป็นระบบใน 4 ด้านหลัก โดยมีแนวทางสำคัญประกอบด้วย ด้านความปลอดภัยจากการใช้ความรุนแรงของมนุษย์ ที่มุ่งเน้นการแก้ปัญหาที่ต้นเหตุผ่านการปลูกฝังความเป็นพลเมืองดิจิทัลและการสร้างความเห็นอกเห็นใจ (Empathy) ในกระบวนการเรียนรู้ พัฒนาระบบช่องทางแจ้งเหตุแบบนิรนามที่การันตีความลับสูงสุด พร้อมจัดตั้งกลุ่มสารวัตรนักเรียนอาสาและประสานความร่วมมือเชิงรุกกับอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน (อปพร.) ในการสอดส่องจุดเสี่ยงและพื้นที่ออนไลน์เพื่อยกระดับการคุ้มครองสิทธิเด็กอย่างเป็นรูปธรรม เชื่อมโยงสู่ด้านความปลอดภัยจากอุบัติเหตุ ที่ยกระดับการดูแลโครงสร้างพื้นฐานด้วยการตรวจสอบระบบไฟฟ้าทุก 6 เดือนโดยช่างผู้เชี่ยวชาญ ติดตั้งระบบตัดไฟอัตโนมัติแยกอาคารและจัดทำแผนที่หนีภัยรูปแบบอินโฟกราฟิกติดตั้งทุกห้องเรียน ควบคู่ไปกับการฝึกซ้อมแผนเผชิญเหตุภัยธรรมชาติทุกภาคเรียนเพื่อฝึกทักษะการเอาตัวรอด ในขณะที่ด้านความปลอดภัยจากการถูกละเมิดสิทธิ์ ได้นำเทคโนโลยีสมัยใหม่มาประยุกต์ใช้เป็นช่องทางร้องเรียนที่เข้าถึงง่ายและปลอดภัยอย่างระบบ Line OA พร้อมจัดทำสื่ออินโฟกราฟิกให้ความรู้เรื่องสิทธิเด็ก และคัดเลือกครูที่นักเรียนไว้วางใจทำหน้าที่เป็นผู้ตรวจการสิทธิ์เพื่อรับเรื่องร้องทุกข์ในพื้นที่ส่วนตัว สร้างความเชื่อมั่นผ่านระบบติดตามสถานะเรื่องร้องเรียนที่โปร่งใส และท้ายที่สุดในด้านความปลอดภัยจากผลกระทบทางสุขภาวะทางกายและทางจิตใจ ได้วางระบบเฝ้าระวังมลพิษจากสิ่งแวดล้อมผ่านระบบธงสีเตือนภัยฝุ่น PM 2.5 และการจัดทำห้องเรียนปลอดฝุ่น บูรณาการความร่วมมือกับ รพ.สต. เพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลโรคระบาดและดูแลความสะอาดพื้นที่สัมผัสร่วมอย่างเคร่งครัด ตลอดจนส่งเสริมบรรยากาศทางสังคมที่สร้างความสัมพันธ์เชิงบวกระหว่างครูและนักเรียนเพื่อสุขภาวะที่ยั่งยืน

ซึ่งองค์ความรู้ที่ค้นพบนี้สอดคล้องกับแนวคิดเชิงทฤษฎีของ Secretariat of the Education Council (2021) [1] ที่ระบุว่าการบริหารสถานศึกษาคือกระบวนการในการชี้นำและเกื้อหนุนให้บุคลากรดำเนินงานตามภารกิจหลักเพื่อสร้างสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียน และสอดคล้องกับแนวคิดของ C. Kenneth Tanner (2009) [16] ที่ชี้ว่าการบริหารจัดการความปลอดภัยในสถานศึกษาต้องอาศัยมาตรการทางวิศวกรรมและการจัดการพื้นที่ที่มีการตรวจสอบอุปกรณ์ป้องกันภัยตามรอบเวลาที่ชัดเจน นอกจากนี้ยังสอดรับกับผลงานวิจัยของ Natriya Nasri (2024) [12] ที่ยืนยันว่าผู้บริหารควรให้ความสำคัญกับการพัฒนารูปแบบการบริหารความปลอดภัยที่ครอบคลุมมิติต่าง ๆ อย่างเหมาะสม รวมถึงสอดคล้องกับผลการวิจัยของ Kampanat Nakbua (2022) [13] ในเรื่องการติดตั้งระบบแจ้งเตือนฉุกเฉินและการตรวจสอบสภาพอาคารสถานที่ให้พร้อมใช้งานอยู่เสมอเพื่อการตอบสนองที่รวดเร็วและปลอดภัย ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่าโมเดลการพัฒนาทั้ง 4 ด้านนี้เป็นหัวใจสำคัญในการขับเคลื่อนสถานศึกษาสู่เป้าหมายที่ยั่งยืน

เอกสารอ้างอิง (References)

[1] Secretariat of the Education Council. (2021). *Safe school management guidelines*. Bangkok: Ministry of Education. (In Thai)

[2] Office of the National Strategy Secretariat. (2018). *National Strategy 2018–2037*. Bangkok: Office of the National Economic and Social Development Council. (In Thai)

[3] Office of the National Economic and Social Development Council. (2023). *The 13th National Economic and Social Development Plan (2023–2027)*. Bangkok: Prime Minister's Office. (In Thai)

[4] Ministry of Education. (2025). *Policy and highlights of the Ministry of Education, Fiscal Year 2025–2026*. Bangkok: Ministry of Education. (In Thai)

[5] Office of the Basic Education Commission. (2021). *New Normal, Quality Education: Guidelines for safety, opportunity, quality, and efficiency*. Bangkok: Ministry of Education. (In Thai)

[6] Ministry of Public Health. (2022). *Report on accidents and injuries among children and youth in educational institutions*. Bangkok: Department of Disease Control. (In Thai)

[7] Ministry of Education. (2022). *Operational manual for MOE Safety Center: 4 aspects of school safety*. Bangkok: Ministry of Education. (In Thai)

[8] Ban Thap Wang School. (2025). *Self-Assessment Report (SAR) Academic Year 2024*. Chumphon: Chumphon Provincial Administrative Organization. (In Thai)

[9] Secretariat of the Education Council. (2021). *Research on safety management systems in basic education institutions*. Bangkok: 21 Century Company. (In Thai)

[10] Ministry of Education. (2023). *Guidelines for implementing the 3P measures for school safety*. Bangkok: Ministry of Education. (In Thai)

[11] Boonchom Srisa-ard. (2017). *Introduction to research* (10th ed.). Bangkok: Suwiriyasarn. (In Thai)

[12] Natriya Nasri. (2024). *Safety management in educational institutions under Samut Prakan Primary Educational Service Area Office 2* [Master's thesis, Bansomdejchaopraya Rajabhat University]. (In Thai)

[13] Kampanat Nakbua. (2022). *Guidelines for school safety operations under Phitsanulok Primary Educational Service Area Office 1* [Master's thesis, Phitsanulok Rajabhat University]. (In Thai)

[14] Cornell, D., & Sheras, P. (2016). *Guidelines for responding to student threats of violence*. New York: Routledge.

[15] Pachata Norasingh. (2025). *Participatory safety management in educational opportunity expansion schools* [Master's thesis, Bansomdejchaopraya Rajabhat University]. (In Thai)

[16] Tanner, C. K. (2009). Effects of school design on student outcomes. *Journal of Educational Administration*, 47(3), 381–399.

[17] Punchita Sombatphoem. (2022). *Guidelines for school safety operations under Kalasin Secondary Educational Service Area Office* [Master's thesis, Kalasin Rajabhat University]. (In Thai)

[18] UNICEF. (2021). *Child protection in schools: A training manual for educators*. Bangkok: UNICEF Thailand.

[19] Suppanut Subprasert. (2025). *Guidelines for safety management of school administrators* [Master's thesis, Bansomdejchaopraya Rajabhat University]. (In Thai)

[20] Suldo, E., McMahan, M., Chappel, A., & Loker, T. (2014). Relations between psychological safety and student engagement and achievement. *Journal of School Health*, 84(5), 312–320.

[21] Sattawat Thawinkham. (2023). *School safety management under Udon Thani Primary Educational Service Area Office 1* [Master's thesis, Udon Thani Rajabhat University]. (In Thai)